

GU DA - OTSAK

Otxandiano gudataldiaz Gipuzkoa'n

Itxaropenez eta jardun - guraz. - Alberdi gudal tsalleko burubak diñoskuna. - Kistoren jayotzaz anaitasun utsa. - Banaka eta pilloka igesi datorkiguz egunero, ainbat gudari. - Beste izpar batzuk.

Gipuzkoaren mugetan

URLIA ixil eta zaramaz dogu, Elio'ko bideburuan Elgeta'runtzeko bitxibala aukeratu dogu, eta aldapaz gora ari. Gizon banakak agiri dira ingurubetan eta lañuak ibiltan dabiz tontorik tontor.

Berria, aspaldijon besterik entzuten eztozenez, tiotsak aditu doguz. Gipuzkoa'ko lufadera sartu gara gudarijak agurtu guraz, eta zer diñoskuben jasoteko, baldin edesgaririk ezer balebe. Onetan eztozuz azkenenguzak, izkirimijak-eta esaten.

Ixan be, zerk indartu ta adoretuko dau gudarijaren bihotza geyago, berak baruban daukan gafaren tximpartak baño? Ta ofizkero, kemen ofi zelan irau-azo itunez lotu ezker? Ez Garbirik dago bere gogua eta bere arpegijan dau ezagun.

Gu, guda-onetara eltsen garietan, jazokun bila ezigara egundo eltsen. Guda-izparak, labur eta ziaz batzuben, luze ta gorabera ugariz bestetan, egunero irakurten ditugu, azalpen jkaragariz, explar negargariz besterik. Eta argi-argiro jakiten ezana, geure barubak susmetan dau, itzal eta samirnez egin be.

Gal itunak zertarako, esan?

Alberdi'koekin

EDU gara Elgeta'ko enparantzara. Ezia inor eskorik oraingoz emen biki. Eltxe batzuk agiriñan dabean zauriak. Guda mardikakubak. Bakeko, abia zoragarriaz azurtu balitzaiz gelditu yaku.

Baño ez estutu. Len berrin... oaseri atseginiari. Euzkadi'ko edestijan Elgeta gogoangari ixango da, arerijaren bultzadea oztopo gogorez jositia, auferu ezizile lotu zalako.

Emen dogu Aldatz, Alberdi gudaleko kapitana. Otxandiano taldeko buruzagia ezin agurtu ixan dogu, beste oin baten dogulako.

...? Ez, ba, baketsu gagoz egun oneitan, eta alai be bai. Azkenengo egin ebezan erasoaldien ostian, nasal-samar laga gaitube ereketiak.

Hebeite ta erdi gagoz gu emen. Arerijuganik urienetarik guda-tokijak onexek dira, bertan daukaguz-ta.

Eta aurre dogun pinadja ta basetxe banakak erakutsi daukuz. Kanola jardun ixan dabe saritxu eri au ezereztu gurarik. Gudaletzia nun ete dogun bila ta bila alegihik erabili dabe, baina eztabe ezer onik jortu.

Egunero elduten yakuaz ona andiko "soldaduk", bultzatipetik igesi. Gaur bertan eldu dana ortxe, plaza dago. Ete oiantxe ixan be. Galizitara da, eta abarketak onian eta jantzi meja, besterik ezer eztau ekañ... iges-egin gura bixijaz batian.

Gudarijen besarkadea

Bake-aldi zoragarria ixan dogu Gabonez; eztaikit egoki ixango dan ori esatia. Biotz-eraginaz, negaraz negar egin doguz umiak bai'gihan samurtuta. Une arein edera! Sutotsak atertu genduzan, eta gudari bat eta ango bat biderdira alkari urtenaz, besarkada jantzen estutu ziran.

Luban-artietan begira, sifistuz ezin k genbiltzan beste enparaok, eta gero, jauzika eta saltoka, ezerean ariku barik.

Eskanduban zintistuko ihok esanda, baina geuk, gustijok ikusi dogu, diños-kube, adufetan, gudarijak.

Jaki-edari ta egegayak trukau ebezan buruka-alderdikuk. Eta zorijon idazkija jaso eben gutariak; Nafara'zen zorijonak ziran, aurtengo gabonez, "gudari gutustia".

Gure turutak "jagi-jagi"-ren otsak entzun-azo euzupian, didar alajayk erantunez jardun eben "ereketi"-pian dagozan euzkotarak. Eta ilaren 25'gnez, gabeko berdaritzak aurtetxuban, bafiren bafi, suka asi ziran.

Ba-dogu zertzelada oberik onetaz, baina oingoz nalko, esan bjarko.

Zalbidetana gomutauaz

GURETARIKO mutli efime ta azkafa genduban Zalbidet'ar Jon ezin aztu dogu ezelan be. Zinopa ixateko jayo zan nunbait, baina ez geldi egoteko. Edozetarako gertu eta erne egon oi zanau, gure tamal andiz, erijotziak ostu euskuñ guda zelayan.

Matxinadea asi baxen laster aberi-zalbidarijen arteko egin zan, eta dagoñaren laugarren urten eban Bilbao'tik, zapaltzall-ei bular-emotera.

Bilbao'ko Euzko-Gastetijaren "Oldargi" antzetzaldeko ifintzilar jayua gendun Zalbidet. Aintza berari, Euzko'ko "eren i" yaku-ta...

Aterbaze dan eurijak basobidialak jokatzez bete ditu eta gure onetakuak be bai. Tiotsak, ez ain ugari be, eten-unerik eztabe Elgeta'tik alde egin dogunian.

Beste gudaltzaleaz, urengoan.

AMEZU.

Aurtengo gabon egunak

OGEI urtean gabon guziak aita-amarren ondoan, orain arte, igaro izan ditut. Egun ori, nere amak, sendi guzia alkaragatu eta alkarin artean, alaisu eta sendi arteko algaru edefin igaro, nai izan du eta ofelaxe gertatu da orain arte, egun ori, gure etxean benetan alala izan da. Iger ordea Santander'go guda-etxean igaro beaf izan nuan egun zoragari ori, eta nere amak, eun ofetan, bere semetxoia, ogei urtean, lenbiziko aldiz, pal-ta zitziola nabatu zua, eta nere etxean etzegon bestetako algaru eta iripara. Bafia nere amak, bazekian nun arkitzen nitzan, eta idazki kutun-kutun bat bialdu ziran, eta beste zertxobait ere bai, eta urengo urtean alkarikin igaroko genduen pozak, bere biotzean nabatzen zuan samirna, alden du zan.

Igaro da urte bete... Beriz gabonak, eta igezko uttune ber-bera nabatzen du nere-amatxok. Bafia, alegia, aurtengo jefin bialdu idazkirik eta iz beste zertxoto ere! Iru libete dira, bere semeak, alde egin zuala etxetik, eta afekero bere beirik ez du... Bizit ote da? Il ote? Ez daki zertxoto ere...

Amakitzo ama on egongo da zalan-ta aurtengo gure Euzkadi'n eta batez ere gure Gipuzko maitetan, askok bere semea bizi dute, bañ beste askok...

Aurtengo gabonak, negargarik benetan, aurtengo ez da izan bestetako algaru eta alai-tasunik. Ufengo urterako utzi beaf.

AITZA

IBARRANGELUA

DEYA.-Datoñen igandian, urtlan 3' garietan afatsaldeko lauretan, efi onetako Batzokija'n alderdikidien batzaf nagusia egingo da.

Batzaf ori, urteko gora-berak agertutako ixango da.

Beraz, esendako eguna ta ordurako alderdikide gutustjak Batzokija'n aurkitzila gura genduke. Ez utsik egin, ba.

Lendakartija.

PARIS-KO BATZARRA

"L'actuation brillante des jeunesses basquaises"

PARIS'en "fasiñsten" aurka batzafu

dira Europa'ko fascio arerijogastetijak espahaf gastetijak eskatuta, eta batzaf onek beronen garantzia ixan dau, eta ez alan-alangua ixan be, ba, batzafatu, ospatuba ixan da ludi osuan.

Batzaf onetan, eta lenengoz olako arazubetan, Euzkadi'ko gastetijak be lili mutua sartu dau.

Orduba zan, Euzkadi'ko ludiko auzietan beste edozin laterik alia eskubide eufetiko, eta eskorak aberizaleasunaren bul-tzakadeti, orainuan, bere eskubidak ez-aututun dira, eta bere ezaupidetan edef-agaz atiak zabaltu ta eskubidialk damenten indaragaz asiko yaku geure Euzkadi atzerijetako afu-emonetan.

Batzaf onetako erahagi jarantziatibak auferu eruateko espahaf lateriko aldunak be beste afian aukeratu ebezan; onek eufon bidez Euzkadi'koen eskubetan itxi eben, eta Euzkadi'kuak otera, Euzko-Al-derdi-Jal'zalat'aren aldun ga'n laga dabe.

Izparf onek argi diñosku Euzko-Alderdi-Jal'zalat'ak ludiñan dauan ixan ede'a. Poz-tuekua da.

Izparfingijak gora andijak diñoez Euzkadi'ko gastetijagatik. Guk eskubetaratu dogun lenenguzak auxe diñosku batzaf onen zartzeladetan buruban: "L'actuation brillante des jeunesses basquaises." Beste izparfingi gienak be olan g'xi gora bera datoritz, bafia "Le Journal" egunorokua, beste gutstien afian yaforku edefito.

Zer d'nozu, irakurle?

Olakotxiak gara euzkotafok. Ezer egietotan ondo egin, bestela, ezer egiten asi bez.

Gora euzko-gastetijak!

Burdeostik

ZETARGI

Franela: Artulaide.

Altar portatil: Opamai aldebiakufok

Calceñes: Iz'nuak.

Cine sonoro: Igeles ozena.

Por boca de ganso: Abulemenka.

Pondrar: Andietzi, Andizkatu.

Profanar: Donautsi.

Villarreal: Legutiano.

LUR-IKARA TA SUTE ANDI BATEN URTEURRENA

Gaur betetan dira 33 urte luf-ikara andi bat-k, Kalifornia'ko uri andi-ederia, bifiñdu ebanetiki. 23.000 etxe sutan ta ondatu ziran. Izparf Amerika'k ixan dau ondomendirik andia axa ixan zan.

"Bnackill" itxansotzija Lekeitio-Elantxobe bitartian piratekaz burrukan

Atzo afatsaldeko ordu bata aldiñan "Bnackill" dertxan ingalandaf ixontzija. Santander alderantz jojala, Lekeitio eta Elantxobe'ko itxas ertziñan iru "pirata" paxisten guda-ontzizak uferatu jazoan.

Eurotatik bat "Galerna" ixontzi ezaguna. Oneik iru guda-ontzizok berilaxe asi yakoan ingalandaf ontzi areri tanbada otzian bafia etziran elduten suagadak laburtxu jausi beta. Ingelandar ontzizak "pirata" baño ariñau ibili beta, iri egiñaz anka egin eban, eta iru paxista ontzizok bira egin bafia ixan.

eben, efi-aldezien edo euzko gobernuaren egazkiñak. Agertu ziranian ikaraz bete ta Keldartu ziralako.

Itxasoko gudaketa ori, Elantxobe'tik edertot ikusi zan, uri aretako agintarijak berilaxe dei eben Bilbao'ra eta Bilbao'tik lastef urten ziran egazkiñak.

Dakigunetik "Bnackill" ontzija ezef barik eldu zan Santander'era.

"Nabarriztarra" nun-ete?

NUN ete-da arbiñak baño bizkofago mendi-aldatz eta mendi-tontorik arin-arinka neurtuten ebezan mendigazale argija?

Barazkizak baño gauz alikatsubagorik ez dala-ta barazkizak bakafik eun urte bixiko zala iñuana nun eta zelan alikatu-tuten ete-da?

Santander-aldetik-eta beren bizitza-euzkera garbi ta efanan azalduten euskuñ idazle bikaitan bikaña zer dala-ta ixildu ete-yaku?

Nun ete-da gure "Nabarriztarra" matia? Azilaren lenengo egunak ziran, gudea azi zan ezkerotik iru libete lufiak igar-ruak ziran eta aia-antzo beren menp-kuen arduriar urduri jafi zan.

Ez eban euren idazkirik, ez eban euren izparf. Bultzizak ba-ebizan Santander-Bilbao-tartian... Asturieta'ko jaupari batzuk bultziz jun-etofija egin eben eta euren bideretan ez eben sostotik ixan. Ori zala-ta gure lekaidaba onaren urdaritasu-na gero ta aundijagua, gero ta sakonagua zan.

Barakaldo'n San Vicente de la Barquera'ko sendija zala-ta ara jo eban, bertan argipidiak lortuteko. Biderako izparf onak beren menpekuen izparf bafia baper.

Len baño be urduritsubago Bilbao'ratu zan eta San Vicente de la Barquera'ratu-ko erabagija afu. Afu ta egizkatu.

Euzkadi'ko Efi-Zaintza-Zaingun, eskatu ebezan Santander'era igarobiak eta euzokaz ez eban iñoren ez ezereñ bildurik. Makaltzabak yeristada agertu neutsa-nian, berak eban ergilasun eta lastefatu-naz erantun eustan; ¡Bai zera! Euzka-di'ko jaurlarizta-ixena-ta bayezak eta ez yatak okerik jasoko.

Azila-g'kian Bedia'n gaba egin eta goiz-goxian Bilbao'ko Jon Deunan zan jaupa egiteko. Zazpirak lauren gitxijago-kan egin be egin eban eta eskorak Gol-kua'ri egiñaz goro sagaf goxariztuba afu ta bidekuu gertu eban. Egun bakafia Bar-quera'n ego-eko asma eban eta bertan jaupna eg'n gurarik eban. Txukuntxu gertu eban ofetarako biazetkuak ziran otteungaya ta ardu apurtxu bat, Otteungaya "Argi Donea"n polito ostendi eta

Barakaldo'n San Vicente de la Barquera'ko sendija zala-ta ara jo eban, bertan argipidiak lortuteko. Biderako izparf onak beren menpekuen izparf bafia baper.

Len baño be urduritsubago Bilbao'ratu zan eta San Vicente de la Barquera'ratu-ko erabagija afu. Afu ta egizkatu.

Euzkadi'ko Efi-Zaintza-Zaingun, eskatu ebezan Santander'era igarobiak eta euzokaz ez eban iñoren ez ezereñ bildurik. Makaltzabak yeristada agertu neutsa-nian, berak eban ergilasun eta lastefatu-naz erantun eustan; ¡Bai zera! Euzka-di'ko jaurlarizta-ixena-ta bayezak eta ez yatak okerik jasoko.

Azila-g'kian Bedia'n gaba egin eta goiz-goxian Bilbao'ko Jon Deunan zan jaupa egiteko. Zazpirak lauren gitxijago-kan egin be egin eban eta eskorak Gol-kua'ri egiñaz goro sagaf goxariztuba afu ta bidekuu gertu eban. Egun bakafia Bar-quera'n ego-eko asma eban eta bertan jaupna eg'n gurarik eban. Txukuntxu gertu eban ofetarako biazetkuak ziran otteungaya ta ardu apurtxu bat, Otteungaya "Argi Donea"n polito ostendi eta

Barakaldo'n San Vicente de la Barquera'ko sendija zala-ta ara jo eban, bertan argipidiak lortuteko. Biderako izparf onak beren menpekuen izparf bafia baper.

Len baño be urduritsubago Bilbao'ratu zan eta San Vicente de la Barquera'ratu-ko erabagija afu. Afu ta egizkatu.

Euzkadi'ko Efi-Zaintza-Zaingun, eskatu ebezan Santander'era igarobiak eta euzokaz ez eban iñoren ez ezereñ bildurik. Makaltzabak yeristada agertu neutsa-nian, berak eban ergilasun eta lastefatu-naz erantun eustan; ¡Bai zera! Euzka-di'ko jaurlarizta-ixena-ta bayezak eta ez yatak okerik jasoko.

Azila-g'kian Bedia'n gaba egin eta goiz-goxian Bilbao'ko Jon Deunan zan jaupa egiteko. Zazpirak lauren gitxijago-kan egin be egin eban eta eskorak Gol-kua'ri egiñaz goro sagaf goxariztuba afu ta bidekuu gertu eban. Egun bakafia Bar-quera'n ego-eko asma eban eta bertan jaupna eg'n gurarik eban. Txukuntxu gertu eban ofetarako biazetkuak ziran otteungaya ta ardu apurtxu bat, Otteungaya "Argi Donea"n polito ostendi eta

Barakaldo'n San Vicente de la Barquera'ko sendija zala-ta ara jo eban, bertan argipidiak lortuteko. Biderako izparf onak beren menpekuen izparf bafia baper.

Len baño be urduritsubago Bilbao'ratu zan eta San Vicente de la Barquera'ratu-ko erabagija afu. Afu ta egizkatu.

Euzkadi'ko Efi-Zaintza-Zaingun, eskatu ebezan Santander'era igarobiak eta euzokaz ez eban iñoren ez ezereñ bildurik. Makaltzabak yeristada agertu neutsa-nian, berak eban ergilasun eta lastefatu-naz erantun eustan; ¡Bai zera! Euzka-di'ko jaurlarizta-ixena-ta bayezak eta ez yatak okerik jasoko.

Azila-g'kian Bedia'n gaba egin eta goiz-goxian Bilbao'ko Jon Deunan zan jaupa egiteko. Zazpirak lauren gitxijago-kan egin be egin eban eta eskorak Gol-kua'ri egiñaz goro sagaf goxariztuba afu ta bidekuu gertu eban. Egun bakafia Bar-quera'n ego-eko asma eban eta bertan jaupna eg'n gurarik eban. Txukuntxu gertu eban ofetarako biazetkuak ziran otteungaya ta ardu apurtxu bat, Otteungaya "Argi Donea"n polito ostendi eta

Iboni "Kimia" eskututera jun zan b-dian zeozar irakurri baf ebala-ta.

Agur-egin neutsanlan neure arduratxu ta bildurtuba agertu neutsan. Etxakijata be, esan neutsan; bafia ir-ibileru onek es nayok asututen.

Bai-erantun eustan-Miren-Bijotzak bainduko nayok.

Zurubi-bera uala neure onespeta emon neutsan eta... agur.

¡Agur!! Nun ete-da gure "Nabarriz-tarra"? Butzizaren urterako ordu lauren den bat baño etzan azke. Eldu ete-zan geldokira?

Baten batek ikusi ta belbilen batera igoteko deya egin ete-onen? Zer ixan ete-zan jazo zana?

Euzkadi'ko jaurlarizta'n arduraduñ d-l-ranak bidalku ebezan beren bila efi-zain bi, gero beste bi, emetik eta andik dabilte beste batzuk.

Aztañik ba ez dabe idoro. "Nabarriz-tarra" nun ilundu ta itzaldu ete-yaku?

Nun ete-da Zabala-Arana'tar Joseba mafe, kutun ete lastana? Nun-ete?

URTZAGO

Euzkadi'ko guda-onetan

Eta zapañadatik ixan atzo gure guda-onetan. Batekorik bestekora ixan gara egunero letz, eta atsedeen antzean idoro doguz bazteretan. Beti oi dan sutotsa bakartija edo pakeo dalakua besterik eztoz nabaitu, urtearen asijera baketsu ospatu gurarik, nunbait.

Noizik benetan, suagarijak iñardu ixan dabe, ta andikuak ots-egin ala emenguz garatz erantzunik geyagoko barik igazi du eguna.

Egazkiñak be, eztabe jardun astunik egin.

Urie zafa ti, bafija jayo. 1936'ko, ur-tia juan yakuñ. Urtan juan yakuñ, juañ be, geyago etofiko eztan toki urunera juañ za-eta.

Betiko juañ yakuñ urte zafari, zori-txafeko urte deñ dautsoe. Zoritzaf gus-tien iñufija ixan za'a be, batek baño geyagok esan ixan dau.

Ondik amafu barik d'ukagun guda au be, urte zafak ekañ ixan euskuña ei-da-ta. Eta guda ekañin dabena, zoritzafa-ven iñufija da, odola, erijotzeta eta negafa diralako gudeare: "movak."

Urti zafaren 1937'ko, bafia, gaste-letzen alaya ekañ dautso: 1937'ko, ur-te bafija.

Eta onek, jayo dautz batera, EGUNA ekañ dautso, euzkotaf euzkeltzaliok egu-noroko amez zoragarrijan eskatzen ixan dogun egunoroko euzkeltzaliok.

EGUNA, atzo, jayo zan, atzo txalderatu be. Eta txalderatu zanaz batera asi zan euzkeltzaliok elduten.

Izparfingiz saltraliak, jayopafi-antzo be-puaz, afutia txalderatu ixan eben. Eta ja-

yopafitxubaren txalderatutia iragafiteko, EGUNA! ta EGUNA! oyuka ibili zi-ran.

Eta EGUNA jayopafitxubari, afer, ona egiten eustoen. Txindijak eskubetarututen eustozan, eta esk'bak luzatubaz euren-ekin "run."

Eta EGUNA euzkeltzaliok ibili zan Edesijak-edesti edestuten etsiezan, ipunak eta izkirimirijak esan.

Atzerriko izparrak

Inditarrak abertzale agertuten dira. - Amerika'ko laterri-agintariak gure alde. - Mairu gorriak gauza onik ez. - Hitler'en asmuak. - Paxisten artian asarriak gogortuten dira. Agiri danez Baleares'en egozan italitar indarrak atzeratuak ixango dira. - Paxistak mugaetako atiak sarratu dabez jentia igesi yoakelako.

KUBA'KO LENDAKARI BARIJA

Habana.—Kuba'ko lendakari barijak izparrak egin dautsoen agerikuntza esan dautse ekiniza-gizona dala eta euren eginbidez beteten dakien lan-gile guztiak lengo lekuean garaituko dabela.

Efiki-lanak aintab ugari ta sakonen egiteko asmoa dau.

INDITARRAK ABERTZALE

Londres.—Palzbur'dik dihoenez hindu-tarfen batzaf nagusijak konstituzio re-deral bafija ukatu egin dau. Eurak us-ta dabe euren gurari ta asmuak bete barik, ingalander Agintaritz geyago sendotutako dala.

INGALANDARRAK POZIK

Londres.—Inglaterra'ko lau-etez eta ekiniza-batzokietan poz eta ixaropen bixia nabaituten da lau-bakuk gixitu diralako eta ikatz, burdia eta galzairu alak ugaritu ta zabalduten duazalako.

HITLER'EK NAIKO ETE?

Habana.—Difonez Mussolini eskabide bat egin dautso Hitler'eri, espaiar-arteiko guduan parterik artu ezigiala eskatzen.

MARRUEKOS'TIK IGESKA

Oran.—Egunetik egunera geyago dira Marruekos'en paxisten artetik iges egiten daben gudari ta ixardunak. Artile-riko guda-sail batetik berogezartotz gudarik iges egin dabe.

"Mia" batetik iges egin eban Suarez eritxon kapitain bat lida biloztu dabe Tanger'en.

LATERI ALKARTASUNAREN ORDEZKARIAK

Valencia.—Uri onetara eldu dira La-teri Alkartasunaren ixenez garbitasun araznak atontu ta zuzendutako batzor-derako ixentianak ixan ziran jakintsuak. Oratarte eldu dira: Lasnet, Paris'kua, Czeslavo Wreczynski, Polonia'kua, eta Laigret, Pasteur ikastolakoak.

Elidu ta beriala ikasten ari ziran.

Byaf edo etsi Madrid'era juango dira.

Eden'ek esana

España'n komunismorik eztayela ezarri eskatu dauan Alemania, ezta iñor ori esateko. Lateri a burujabe da egokijen deritxona egiteko.

Indarraren kaltez a zuzenaren aldez jagi dan erriaren jokaerea, bidezko dala autortu daroe itz orreik

Londres.—Alemania'k espaiar paxis-ta dagijon laguntasuna bertan bera utseko gertu dogala esan dau. Bafa baldintza bat ezarri baf dala onetara-ko, aurtetjaz eta argi ta garbi ezarri.

Nazifazak euren sorkeratik bizi-dan komunismuaz zef ikusi andijak dabez. España laterik ausijan ayyerje lotu daitzen, egizkuak egin-dalo gero, komunismua eztayela España'n eza-ri eskatu ei dau.

Orixe eskatu bide dabe dolstafak London'en eta Paris'en. Estaduetako jaureritjan zer-esanik sortu dau eska-riku orreik.

Lateri arazuetatik ingelander bekal-tesnak, Eden jaunak, Berlin'en gurari

MAIRU GORRIAK GAUZA ONIK EZ

Berlin.—España'tik eldu diran izpai batzuk ikara andia egin dabe. Eurak dihoenez paxisten artian sortutako mairuagari asko Gobernuaren aldeira iges egin dabe. Boadilla del Monte'en inguruetan bostean baf geyagok ain-kak jaso ta iges egin dabe.

IGES EGIN DABEN BATEN AGERKUNAK

Madrid.—Paxisten aldetik iges egin laben gudari batzaf esan dabez moro balta gixti dabiliz paxisten artian gu-iarako gai diranzk. Eukunda batzuk ba'diñardue moro txiki-jetarik, bafa meik, amairu urtetik amabosterafe-kuak geyanak, jolasetan geyago pen-istetan dabe gudean bafu.

ALEMANEN GUDA-LANAK

Paris.—"L'Echo" izparringijak alema-nak dagiezan guda-lan eta gertakixu-netzaz idatzen dau.

Lan onetik artu garan urtjan go-rogongo malara elduko dirala, diño Hit-ler'en gurari Europa'ko mapia inda-faren bidez osatu aldatutia dala, zizt-zizt eta argiro erakusten dau.

Hitler'en gurari bixiena beste efi-etako matxiñada ta zaratek ikxi-ixi-lik eta inok igafi barik esku artzia ei da.

Bere gurarietan ei da bafa Frantze indar-gizta eta España'ko matxiñada berak nai daben lez amaitza.

Frantze eta Inglaterra'ren itaunari erantzuna

Itali'ren erantzuna uste baño obiago da

Paris.—Frantze eta Inglaterra'k egin-tako itaunari Itali'ren erantzuna artu da. Erantzun au uste zan baño onago da. Itali'k bere izta emoten dau ez-pafar paxistak gudaritara lagunik ez biltzeko.

Erantzun ofetan iragarten dau bafa

ARGENTINA'KO AGINTARIAK ZU ZENTASUNAREN ALDEZ

Buenos Aires.—Gobernuko lendaka-riak España'ko jasokunetzaz itz egin dau eta bere ustia agertu. Bere ustez erepublikako gobernuaren aldez jausiko da gudearen amafia eta lastef jausi be.

BOLIBIA'KO LENDAKARIAREN ITZAK

Sucre.—Lateri Batuk izkili ta egaz-likak bialtzeko artu daben erabagija-tzaz bere poz eta onirritia agertu dau Bolibia'ko gobernuak bertako lendakari jaunaren aoz.

FRANTZE ETA NORUEGA

Paris.—Frantze eta Noruega artian salerosketa itunben edo tradatu bat egin da 1937'gafen urterako.

INGLATERA ETA TXEKO-ESLOBAKIA

Praga.—Inglaterra eta Txekoslovakia akordio batera menperatu dira saleros-leta itunben bat ixenpetzeko.

PORTUGAL'KO LENDAKARITZE-RAKO

Lisboa.—Oliveira Salazar Gobernu-ko buru eta difadurjak bere agintaritzea laga egin dau Efepublika'ko lendakarit-zarako aurkestuteko asmotan.

JUDUTARRAK ETA ARABITARRAK

Jerusalem.—Judutaren alkatetaz bat-izaf bat egin dau eta erabagi garen-tziztuak artu. Auferantzian arabitarak hebraitarak garetik egoten lagako ex-taben estatuto bat egiteko eskatzen dabe.

EUKOTARRAK EGO-ALDETIK

Madrid.—Ortega jaunak, len Gipuz-koa'ko gobernadore ixan eta gaur Ma-drid'eko "Hogar Vasco,"ko gudarien buruzagi argia danak, Boadilla del Monte zelan artu eban agertu dau. Be-arak esan dauenez efi ofetan erepubli-ka'ko jufidaren ondoan, Euzkadik'ko ikurifia jaso dabe.

Bere gudarien berezitasuna tankjak apuritzen dala kontau dau eta eureta-riko ugari ezerestu dautsezala.

LARGO CABALLERO'EN SEMIA BIXIRIK?

London.—Londres'ko itatijak zabaldu dabez Largo Caballero'ren semia Avi-lan ei cago eta osasuntsu ta ondo zainduta egon be.

IKUSTALDI BAT

Paris.—Frantze eta Inglaterra'ko or-dezkariak Reich'go erbeste-azuzen ar-duradunari egin dauten ikustaldiaren baririk ezigia. Ikustaldi ori España'rako egiten diran gogozko gudarien bialdunak galera-zoteko ixan da.

Uste da Hitler'ek erantzun zuzen eta argirik ez emotien itz artu eta utsekaz erantzungo dabela edo bete ezin leikezan atxakijak ipihiko dauzala.

ARAGON'EN EZER EZ

Barcelona.—Aragon'go guda onetan oargarik ezta egon.

EGUN BAKETSUA

Madrid.—Atzoko eguna baketsua ixan zan Madrid'eko guda ohean. Pa-xisten artierijak biltasun apur bat agertu eban bere obusak urriaren erdi-ra jaurtiten. Obus batzuk Gran Via kailan jausi ziran, bafa etzeben kal-terik egin. Eguraldi txafa egin eban eta lan gogorik egin.

Euzkeraren aldeko lanak

E Z da egun bateko lana euzko-gogoa berbitu ta zutiarazte; bafa orain-ko burujabetasuna, egundoko bi-tzirik egokiena eskuratu yakun ezker-eragin ofetora alegiñk gundienak zuzentzea dogokige abertaleak.

Aufeko idazlanetan erabili dodan garari ermitasun, asteru dogidagan gaurko euz-keraren eta euzko-gogoren zabalgundera-ko bide batzuk.

IRATSAIOAK. — Atigafia da, benetan itati-bidez, aize-utietatik seaf, egiten dan zabalgunderaren indar. Es aldira alpatuak erbeste-ko laterik averatuenak itatiz da-giezan zabalgunderak. Euzkeraren izaten dogua egunero Moscow, Berlin, Paris, Lon-don eta abar; eta bai indutien sartzen yak-ia euzkeraren bidezper urburu areatitak datorikun gogo-indara. Zeingogoko biazan dabilte alai-burubian aize garf laterik in-dutisuen eta aberatsuen adimenak.

Besteak bafu gixingo ez izatefaren, euz-kerak be asatu dan bere marjia irati-salera; lotsati, ordea; kikit eta ikarati, or-dea. Abestak laf; ipinitu batuk; bertso-larik. Aukazas gaxo egiz leikeala deri-tzot. Ez dautsego emon oraindoro sor yak-ien garrantzirik euzkeratzenko orloio. Eiegin-antzean jantzia agertu beru dogu nuna gure ikurifia moite au. Botezberre anbeste euzkeraren moite-pilpila ta euzkeraren dago-zon bafutetan, Berez, itati-sallean.

ANTZOKIETAN. Nork txalotu ez Al-tzaga jaun ageritak Donosti'n egin izan dauan laf? Zarata andi barik; lanik sako-nenak egiten diran legez, itzi eta leiti, ekin izan dautso gizon aintzagari onek euzkel-anterik bizi ta zuti-asatzerik; goraga-riak diru agin, egin izan dauzan alegiñak. Eta zelakok izan diru alegin arein enaijak? Edeñetateko; bikanetatekoak. Antzela-ririk gorongoenatetako erakutsi leikis-ku Donosti'ko itatundeko antzulariak.

Euzkeraren zabalgundera egiteko ezatiz, oitura bereizitak gortetako ta euzko-gogoa sendoteko, noizeinika bafetza, besteetan zigorka kolkoak zirikatzak efiaren gogo-landu ta norbera asmatu euzkeraren bio-feri eragiteko, bai alda ezer antzerkiaren neufikorik? Maiatzaidean jausen dan euri bihurtuen antzera bafutaten da biotzan antzoko-bidez gogorra dogikiguna.

Ara emen beste arlo garrantzitsu. Ez diru egun batetik bestera oinarritu ta buruzen dirantekoak, arlo onetik. Bafa gaur, burujabetasuna eskuratu dogun ezker-eragin gusitien enaijak edonak lortzeko alegiñak egiteko dogokige abertaleak. Es leikisla esan baf edo etsi odonork aribitzi.

Rusia'ren erantzuna

ESPAÑA'RA gudaritjak bialtzaz France ta England'ek agertu daben garari. Eruisia'k onelan darantzuso, bere ordezkari Litvinof'en bitartez.

Gobernu bi ofeik egin daben ofari erantzunaz ta España'ko gertaerak iku-sia, guda au Europa'rentzat be oso kal-tegarria ixan leikeala, amaitzetat, al-da bijetan dagon bardinetasun adira-zo dau, erkalaren kaltez diardubenik geyanak atzetitafak dirula esanaz, ta espaiarrik gixti.

Lenegotan, mairu ta Legion-talde-kuak ziran geyenak. Gero, aren gunera, aleman ta italiar jak ziran erkalaren aurka ebiltzanak.

Gudaritjak zelan batu, artu ta eru-ten ebezan ba-dakigu. Goguaran aurka makifia bat eruanik dogoz. Ora zelake "boluntarijak".

Buruka ori espaiarfen artian erabagi baf dau, ta afoztak ez beitez artu. Juan dan ilaren laugarren lateri-Ba-zordia'ri adiratz guntseon. Lateri-Ba-zukerok ta izkiliuak eruatia ziara ga-lazotia, eta eskatu be bai egin gunt-sonia.

Urtarrilaren 5 eta 6'gna.

ZORIKETA

Emakume Aba-tzale-Batza'rena

Korreo, 14, 2'gn.

EGIA ETE?

Paris.—Agiri dautse Itali'k Baleares'en eukozan indafak atzeratutoko era-bagia artu dau.

Izpar onek poz andia sortu dau fran-tzetaren artian.

MUGAK SARATU

Bayona.—Paxisten agintariak mugak sarfatzeko agindu garfata emon dabe. Jentia igesi yoaken zarapastadaka eta igeskada ori galera-zotietan artu dabe erabagi ori.

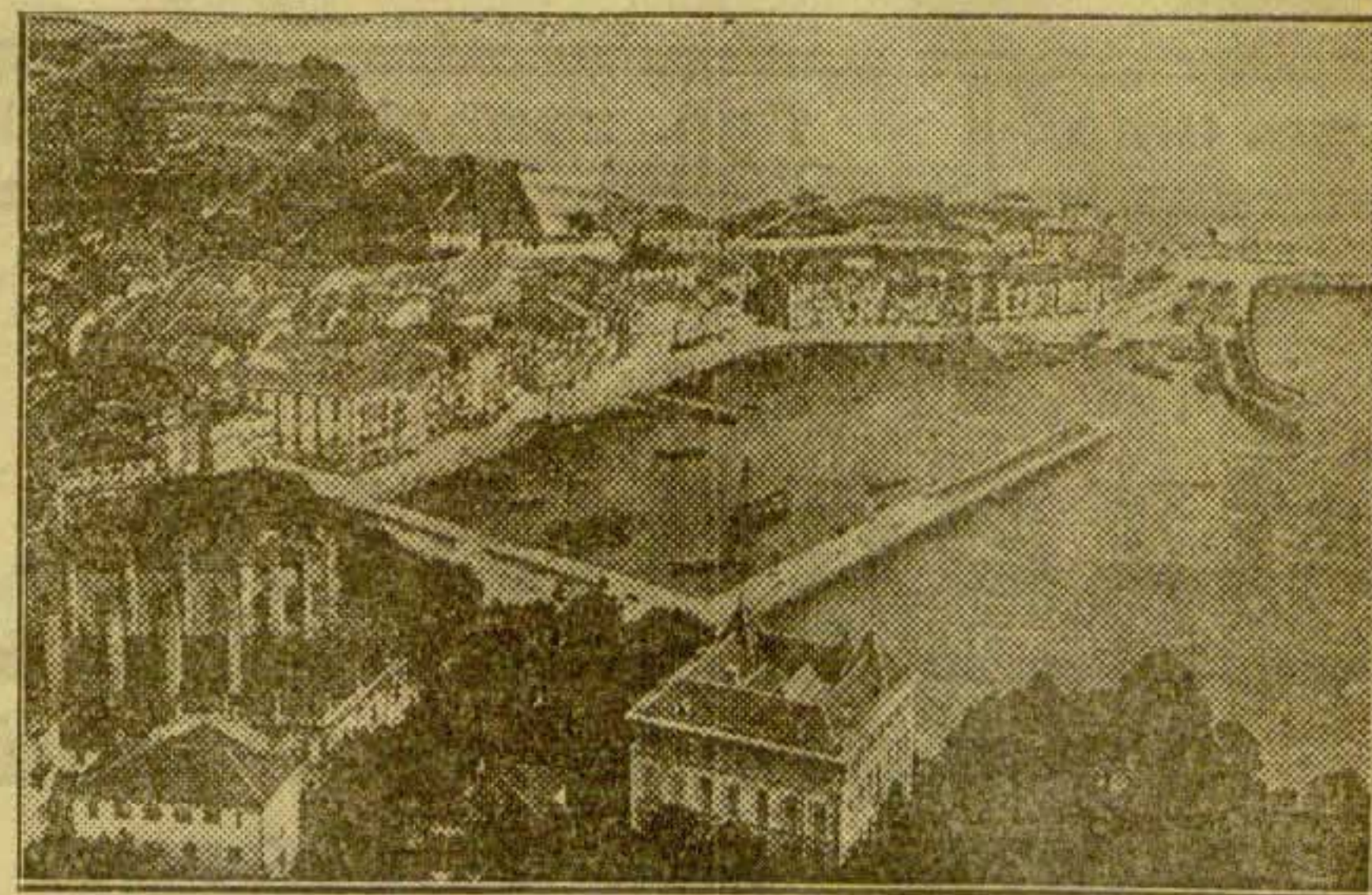
IZPARRINGIEN JARDUNAK

Londres.—Urte baf dala ta izparrin-gi gusitak urte baf oneri begira zer-bat idatzen dabe eta gusitjak diño urte au onurakota ta zoriontsua ixan-go dan itxaropena dabela.

ERABAGI-GOGOFA

Londres.—Hitler'en gobernuak emon daben azkenetarik aginduari izparrin-giak zer-esanik dagitsez. Aginduri ori dala-ta gudaritzarako urtien bafuan dagozan alemanak ezingo diru euren aberirik iñora juan.

Batzek difonez paxistekana juaten ez lagatien da, bafa ustirik ziufena besterik da. Au da: aleman gusitak espaiar gobernuaren aldez jokatzan urtengo ziran bialderez.

Ofa Lekeito Bizka'uri zoragarria. Atzo, bertako itxaropen paxisten iru ontzik, Bilbaora etofan beste ontzi bat, jafatu eutsen eta bai dambada edetik jaurti be. Alpefik bafa, pastitok ezin be izan ebezan euren asmo bialtzak eta, ba areik gura ez afen, Bilbaora eldu zan ontzi-jori.

Zer darabille Hitler'en jaraitzalliak Suiza'ren muga-ertzean?

Paris.—Ixenpuru ofegaz "L'Humanite" izparringijak alemanak dabilzen as-mo ta ibilidiz batzuk salatu ta argi-tuten dauz.

"Ba-dakigu diño, Suiza'ren mugetan aleman aldira biltzu bat dabilala. Ba-dakigu aldira au gudari antzera jantzi ta orindua dogala. Aldra onetako lagunak S. A., S. S. eta N. S. talde-takunak dira. Ba-dakigu bafa euron da-biltzan lekuetara izkili ta su-gayak bialdu dabezala."

Alemanen bilera onetik bildur eta esan-mesan ugari sortu dabe mugan bixi diran suizafen artian.

Atzoko eguna euzko jaurlaritza zaingoetan

ERRI-ZAINTZA

JAI EGUN

Efi Zaintza zaingutan ixan gintzaza-nan iñor be eskeban aukitu, jai-egun egin ebela.

Ornetu jaunaren auferu juan gintza-zanlan bafiz onak ezaban ezetako iz-parrak.

Baketsu bixi gara.

LENDAKARITZA

Euzko-Gobernuko zaingo gusitjetan

Jai-egun zan atzo. Izparrakioz, zere-gin andirik ezkeban aukitu leku ofa-tan, ori dala bide.

Lendakari-izparrakia dan Basaldua jaunarekin egon gintzan ofatino, bafa onek be ezabala ezetako izparrak esan euskun, auxe ixan ezik:

"Lendakari jaunak, Getxo'ra juan za-la bere sendijaz bazkalduten".

OSASUN ZAINGOA

Esneki-ola. Errieti bafiak. Basurietako garbitasunetako

Lanaren lanez, Zaingo ontakoak ez dute jai-artzerik izan. Bertako ardura-dunen esanaz, gaur-egunaz jaiak gu-txitzea da egokien, batzen diran lan gusitjak burutzea nai ba'da. Egizalag eginda ere, gusitjak betetzea ez da ezeza.

Espina jaunaren esanari gagozik. Alperkeria da gaur-egunerako gusitjak astutena. Urte-befi zorintzuz opal-duaz, izpaf-ske lotu gartzaio.

Umeentzako esneki-ola nola eratu asmatzen nago ta ba-litzake laistef on-i buruz izpar onen bat eman al izate-a esan digu Espinosa jaunak.

Egunetako batez "Habana" itxas-on-tzia ikertzeko asmatan nauzute, jafatu zuan. Artu-eman batzuen ondoan, itxas-ontzi ori eritegi bihurtuko degun itxa-ropena det. Nere ustetan ba-ditu itxas-ontzi orreik orotako beaf diran baldin-tzak.

Ziuf-asko, datofen asteaftez-gaife-ratu zuan.—Elejabefi'n eratu degun erite-gia, iriki al izango degu. Gastigutako dizutet eta zabaltze dauan bafa deitu ere.

Basurietako garbitasunari buruz, agerkai bat zabaldu dala esan zigun.

Ona emen agerkai ori: Bizitzetako garbitasuna.

"Bear"-lekuen antzertzea, Uren ornika, Osasun-aldeketa.

Gaizto zabalkofen aurka. Ama ta auren alde.

Erifo osagile-orniketa. Osasun-arakus-bidea.

Boareko gusitjak eritegi-tzara erama-tea.

Esne ta ostontzeko alkatuta gusien garbitasuna.

Basuri-tarako, uren ornika.

1) Basetxe alduenduen ornika.

2) Basetxe-taldearen ornika.

3) Bafere ez duten eta uri duten baserien ornika.

4) Beren etxetako orniketaren alde onak.

Basetxe bizitzetako osasun-aldezketa.

1) Beareko bizi-tokiak zenbat diran.

2) Eurak neurtu ta oreatzeta.

3) Bizi-tokiak eta ukuluak beaf dan alde alkatfengandik aldundu-beafa.

4) Ez bedi bertan bustitasunik izan; izan daitzeala eguzki-berr.

5) "Eredu" izango diran basetxeak jaso ta osasun-zabalkundea, bai itzez bai egiteaz, egin-beafa.

Zakafak jantitza

1) Zakafak jantitza. Eteak zain liza.

2) Basetxe aldundua ala basetxe-taldea?

Ukuluak

1) Ukuluak garbitasuna.

2) Abelgoritatz, oloentatz, txaf-entatz, zaldientatz, t. a.

3) Zakafak ongaritatz.

Basetxe batetik berteko alkar uerpi-deak

1) Basetxetarako bideak.

2) Batetik basterako alkar uerpi-de nagusienak.

Basurietako auferatu-bide eta zenbakia

1) Zenbat basetxe dira Bizkaia, Araba eta Gipuzkoa'n?

2) Zenbat sendi bat, bi ta irukoak?

3) Zenbat nagusi ta zenbat mais ter?

4) Inguruetako luren-befi.

5) Basurietako osasun-aldezketa zabalgunderako, txindilaren garrantzia.

Esne ta ostontzeko elika-uraren garbitasuna

Aufeko agerikau apurbat aztertu ta eztzabildakto batzen ondoan, urte-befi zoriontsuenak opalduaz, aguf dagogu Espinosa jaunari. Bere asmo zuzenak egi biurtu ditezala, urte-befi ontan eta baf-pozik "mila esker" esanaz, beste batzera arte agurtu degu.

SOROSPIDE ZAINGOA

Lan gabe

Zaingo ontan atzo, urte-befi, jai egin zan.

Idazkizuntz zaingo-ko arduradun Gracia jaunak sartu-erten bat bafu es zuala egin esan ziguten.

LANGINTZA

Zaingo ontan ere jai egin zan atzo. Gortxategi idazkari jaunak eguneko berietaz ezer ez zigun alpagaririk esan.

Gabon agurra

Gabon agur bat euzko-analak Uzunabiltze izkiliuak

Ordea gogoz beti alkatetkin

1) Eguafil-jalak

Bagnetu ditte gure etsalak

Gure sukalde txokoko Gabon

Kutun matitxo lagun ezia

Aurten sarturik jatsa trastia

Ezin lei egon

Ofengatikian ekin ta emon.

Napara beren lenegotikan

Araba berdin Gipuzkoa sartu

Bizkayan laster gilian indart

ta ordutikan

Botaz zuazte Aberitikan.

Itali afo ta dolstafak

Beren aldetik dabiliz nasutuzen.

Alar, zuek ez beldurtuzen

Su eta garfik

!Aupa mutiak! jo euzkotafak.

Gabon agur bat euzko-analak

Urbil zagotez areyualdin

Euzko - langillien oarra, Sestaotarrei. - Gayak garestijego saldu odabezanai ixunak. - Portugalete'ko gordelekubak. - Gudari-umezurtzaentzat jostallubak.

Sestao

EUZKO LANGILIARI. — Alkatarun metako "Bolsa," ko diranai karnet-agitatu artu ditugula adirazten dautsegu, ia beriala eldu daitezala bila.

Iruna argazki bekaez agiritotarako. Meatz-langillai bardin dirautsegu, ila men g'gna, baño len artu hie dabela bkatxaren agirijs.

UDAL-BATZARA. — Gafantzi andirik etaben arazuak onartu ziran atzoko batzaraan.

Meñaka

Euzko-Alderdiak euzko-gudarijenzat zabaldu ixan eban arpidiari, baizuk defeto erantzun ixan dabe. Beste batzuk, baña, entzun-gor egin dabe. Tamala orixe. Euzko-gudarijak ez ete-dabe berezi, ba, laguntza apur bat?

Eurak dira, ba, gu aldezten dabilanak. Eurak, mendia ta lugana-zuluetan sartuta dirala abertjaren alde euren bularak paxisten berunbilat agertzen dabezenak. Eta guk era oretara dabilzun gudarijen alde, ez ete-dogu zerku be egin biar?

Batzuk, zorjonez, ondo erantzun ixan dabela esan dogu. Eta ondo erantzun ixan daben ixanak et bako-karen emokunak, urengo lefoetan ager-niko doguz.

Ormaetxe'taf Jon ("Solubepe")	5,00
Agir'e'taf Eli	5,00
Ormaetxe'taf Joseba'k	5,00
Aberasturi'taf Lon	5,00
Laurita eta Ormaetxe'taf Josu	2,00
Aleka'taf Juen	1,00
Aurekoetxe'taf Ander	2,50
Laurita'taf Gergori	5,00
Mentxaka'taf Efraimunda	5,00
Bilbao'taf Jon	5,00
Laurita'taf Antzema	5,00
Laurita'taf Ehaleta	2,50
Tofe'taf Mikel	5,00
Bereizbal'daf Peli	1,00
Barayoz'taf Joseba	1,00
Golkoe'taf Joseba	0,45
Golia'taf Jon	5,00
X. X.	2,50
X. X.	0,70
Irazabal'daf Jon	5,00
Ziarita'taf Toma	1,00
Golia'taf Julien	2,00
Fruntz'taf Bingen	5,00
Markalda'taf Marka	1,00
Laurita'taf Joseba	2,00
Elojaga'taf Ander	2,00
Etxebarria'taf Timota	2,00
Iurbe'taf Toma	2,00
Mentxaka'taf Penita	3,00
Markalda'taf Kepa	3,00
Muruaga'taf Joseba	2,00
Basasti'taf Maxima	3,00
Gezuraga'taf	5,00
Alvarez'taf Adiran	0,10
X. X.	5,00
Aurekoetxe'taf Permin	1,25

Gustiz laurleko ... 113,25

AGURTU DOGUZANAK. — Jayak igazten etofita emen agurtu ixan doguz. Agir'e'taf Koldobika, Tofe'taf Maxima Jauparija, Tofetegi'taf Joseba gudari, Zubiaut'taf Kepa, Ormaetxe'taf Jon, Ormaetxe'taf Paul, Elojaga'taf Joseba, Gaunde'taf Efrupin, Aberasturi'taf Estepan, Lafauri'taf Silberi eta Aleka'taf Simon.

Onelkin gustijokin, pafiketalditu po-lila egin ixan dogu. Ondo-etofija gu-tjoi.

Elgoibartik Bilbao'ra

Iurri zisenetik jakin det, gure uri maite atian Sotzezagariaren egunian txadon nazuzian, Ama Zerukua gurtia baño auferagoko lanak izandu sirala. Ama bakaf on emokin gomutauariki "politika" basterik ez esan ibili. Ama Birjina'ren irindia ikufin monarquico-aleman eta itafaf apaindurik akutu eiziran-eta, nik dakit zelako abesti ereti ta abai lotsatu egin beaf esaten,

"Azkarate" basatxean, feketek batzen omen dira safi, eta, egun batzen betako dxe jaunna zan Etxebarria'taf Simon eri, galdara au egin eizioten. Ai zu Simon jigar-ziran auteskundietan nori eman zihora ere botua? Nik? nacionalisteri.

Ba afusilaru egin biar saitugu.

Simon'ek sinistu du Korapilo tu saio ha-rena, ezdakilgu eriotza bidean zuan ala ez, beintzat, egun biden barfian gizona ixan (G. B.) Laguntzen diegu atsegabian sendi tamalsuberi.

Matxinada au softu ezkerro, egaskin "metrala" bidez itzala esan digute. Kaliza-goria'taf Pure Andere on ona, gure lagun eta abertzale sintsoak dira Mexika'taf Joseba Mirena, Lazaro eta Jakinda'ren ama (Goyan bego).

Izparfing onen bidez, aftu sasue nere tamel biotzoketana bizkarian afiktzen zeratan amai tamalsuboki.

Baita ere degu izparaf, Mugertza'taf Isidre (Isidra) Andonegi'taf Efmaldia Jel Batzoki'ko U. B. B'ko idaskariaren amain-areba (G. B.) Aftu nere aguf xamiña Efo-malda.

Bizkarian eta pasisten igesi afiktzen zera-ten elgoibartir irakurle ta abertzale gu-tjori, urte befi soriotse opa ditut.

Portugalete

GORDELEKUBAK. — Amarg'no ixen-tau dabez agintarijak suaguen afisku-betan galizatzeke. Nora jo erikajela ifior ibili eztedin, etxe ta kale taldeko gordelekubak bedegafak ixango dabez emengo biztanliak Beraz, arduratu bel-tez urtiena nun ixango dauen une ori eldutan.

Orez ganera, Portugalete'ko bultz-Midiaren mentzulo edo tunelari amaf mla laguntzako bokija dago.

Begoña'lik

Urte safari bukaera on bat eta, befiari asiera ona emon nairik, uri ontako eleize-tan eleizkizun politik isandu dira.

Batez ere Deuna Monike Deuna Kalare eta, Kalmendafen eleizetan, Lendabiziko bi eleizetan "gregoriano" abestu samuf eta go-znak abestu situsten beretako lekainiak, Deun Agustín eta Refujian berdin.

Efnanitat abertzaliak antolatuta, eguafi biaramonian Arana Goiri'taf Sabin gure iraklele zanaren aldeko jaupa bat ixan zu-ten txadon nagusian urteroko oitarari ja-aituas. Efnanitat asko bertaratu zan.

Emen agurtan ditugu, Kalamuko guda onetik etofita San Andres gudaizale'ko efenderitaf euzko gudari bulafitubak, La-fuzkain'taf Igon, eta Garmendia'taf Joseba Mirena.

Afankudiaga'taf etorita, Itufalde efen-teriaz euzkel idaslia eta, Garmendia'taf Da-mas eta, Etxebarria'taf Joseba.

Pospozik hostekua estutu diogu "pran-stik" etofita, Sapirain'taf Anastasi Iezotaf eta euzko idasle azkafa dan "Anastasio" Abertzalia izan ba sorionian.

Mundu alde gustietan Toki onak badira, baña biotz diko zuaz euzkal efira.

Ori bera geriau, saio Anastasio'ri eta anai artet etofi da.

AIXERIXA

Erandio

EMOKUNA. — Joseba Deunaren eruki-eterako Zuazo'taf Peltse andereak 150 laurleko emon dauz Udaleizian.

UDAL-BATZARA. — Eguskitza jaun-buru zala ospatu dan udalak oi dalako batzara.

Gabon-Jayetan gudarijak bezuzan-egit-eko, Batzorde bat ixentatu zan, arazu au atontuteko.

Erandio'ko Alderdi-batzafa zanari ekerf ona agertuta, efi osuaren ixeneza txalo egiten yaka.

Urbieta jaun, zifegotzi komunistiak bere auklja artu eban.

UMEZURTZAENTZAT. — Jostalu ba-rik ixan eztaizenan gudarijen umezurt-zak, biltpe bat edegi dan Udalak.

Atzo, ume aldra bat, euren irakari-las emen ixan zan, asmo urtarako 36,50 lko. emonaz.

Gure Batzokijeratik

Bilbao'ko Euzko Gastedija

"OLDARGE" GUDALTSALA

"Oldarge" gudaitsalako mutilen jan-z-ki-pardelakubak artu doguz, eta euren jabo egin daitezun, gure Batzoki on-tara eldubtu bat egin begie ufengo notifikio: San Roman'taf Martiñe, Le-ba'taf Katarine, Azola'taf Juste, Zuazo'taf Elene, Bilbao'taf Nekane, Zabala'taf Katarine, Orbe'taf M. Be-goñe andereak, eta Alkorta'taf Sejan-da, Añaga'taf Jon, Alegria'taf Efra-mon, Ipenza'taf Isidor eta Ortiz El-gea'taf Emil jaunak.

GUDARIJEN GABONAK

Asmo oretzan edegi zan biltziderako, Bilbao'ko, Iratexia'k azkenengo artu dauzanak, Ondafeta'ko E. A. Batz'n. Bilbao'ko Euzko-Gastedija'n eta Batz-ki lutanatara'n biltu diran diru-mor-duak ixan dira.

Agintarijen alegiaf ederto erantzun dautse efiat.

Guda-onera

"Goazen danok JEL'aldez..."

Euzko-gudariak abeska Alai ta sutsu barnez Mendirantz, bide zearka.

Euzko-ikurña antez

Dorama guda-taldirak Orok Euzkera eloz Beralen berbetaldirak.

Golkoe-Jaun ona jenen

Eta ufen Lege-Zafa Auxe daramate euren Maite-elburu bakara.

Izkiuak eskuban

Biotz-baitan Abefia Boraz eman gertuan Sañetako odol guzia.

Alzo bufunbak, eluf...

Kaskabaf eta izozteak Ez damaiote belduf Auel kopet emateak.

Aufera gudariak...

geozlik, gorantz mendira geon ariroak Aurk Ebro'z aruntz dira.

"Goazen denok JEL'aldez..."

Gudarijak bide zearka Alai ta sutsu barnez Abertari abeska.

Kalamu'tik.

ANDONI

Barakaldo

IXUNAK. — Ezafiriko saneufiz gora gayak saldu dabezalako, galdubak ixan dira zenbait lagun.

Gauzak ostenduta euki dauzalako San Miguel'taf Gotzon'i ortuarijak kendu dautsez.

ESNEDUNAI. — Esmia gaurtik oneta-ra saldu bialko dabe.

Lagun biko sendifal, litro lauren: laukual, erdi; zelkual, iru lauren; zor-tzi, litro bat; eta garatikuai bat eta lauren.

Anoketa-idaztifuian artualdi "onek" ezafi bialko diru.

Gexo dagozanak, lataetako esnlaz atomdu beitez; ortarako sendagillaren agirijsa bial.

Getxo

GETXAL-OK. — Baf daben sexual-dagokijoen ano edo neufijan erosi dagi-en, sendabillaren agiri atarau bialko dabe, gexo dagozala adiraziaz. Agiri au, ordia, efiko osagillak egitia nai-ta -nayecko, bestek ezta indarik ixango -ta.

Bilbao'ko izparringiak diñuena

"Euzkadi"

"Realidades y esperanzas" ixenpuru-tutan dau egunorok, onek bere safe-rako idazlana. Eta beriala, 1936-1937 urtien zenbakijak idazten dauz, gudeaz il eta gudeaz jayo diran urte bi onen edestiarj zertzelada batzuk getuteko.

Orain il dan urtjaren erdi-ingurupan jayo zala diño Euzkadi onabidian jafi ixan dauan matxinadan, ezekari au.

Zoritzafaren urberigia dan matxina-da au, paxistak ekafi el-eben, erijotza -olatubak alde gustijetarunz edatubaz ekafi be.

Erijotza -olatu ori, España -lateriko luraldietara be eldu zala diño, ta zori-txatit-zoritzafarenak gixarateratutia lo-tu eozazala.

Euzko-mendijak, aranak eta oyanak entzun ixan eben lenengo guda -suto-tsz Euzkadi'ren edesti bafija asi zala bayezituen dau. Edesti oren eskutuba, baña, gauferoz etofiko diranag az-tertu ta adiraduko dabena ixango da.

Euzko abertzaliak, eta batez be Euz-ko Alderdi Itelzalia'k, Euzkadi'ren eto-rikuna buruz ez dake ezer esan, da-tofikionari utsetu ixkaron bafio.

Guda aufetik egin ixan daben lana, bafia, eskutu-meskutukua eta ixan, zuzentza-lagiz egun argitan egindakua bafio. Berau dala-ta, ba, gure ondore-n-guak emongo daben epeyari utsetu ixkaroten dautsa Euzkadi'k.

Matxinada ezekari au ekafi ixan daben azkatasun-areyual, beste oren beste esan etelegitse, esan?, ifaundu-tan dau.

1936'gko, garlian esaten gendun -di-ño: "Gudarik gortu eotzgu softu. Gu ra be eotzgu ixan, ixango zanik be ez genduban uste. Gudara saftu ba-gintzan, bialtuta saftu gintzan, biftot-ikarak saftu be. Gu aldeztiaren saftu gintzan; geure bixitezak, zamal-petuta aurkitzen ziran geure eskubi-dial, efiketeta ta gixarlia aldezuten Golzpar Iratxistjen aurka daguan gu da onetara saftu ba-gintzan, aldeztu teko dogun eskubidiari begiratu saftu gintzan. Eilexa Deunaren aginduben aurka erijak eraldutako agintarijen kaltez jafi ziranag esijak iminten.

Kufuka-murufak kutsun bako gogo garbijakaz; kezakaz jundu bako bafun, bialkaz, gure biftgetekotasuna gustijen onafen ixango zalako uste osuaz guda-ratu gintzan, gudarate onegaz gure efijari neurtu ezinleko beste on ekafi ko geuntzazalako uste oso osuaz."

Asaldarijak ekafi ixan dautkuben guda onen zirkulu-mirku gustijak az-tertuten dauz. Paxistak nagusi diran luraldietan egin ixan dabezan basati-kerijak, bidebako eralliketa ezaskarijak, emakume egin ixan dautsezan irak-kiak, jauparijak egin ixan dabezanak, eta abar.

Azkatasun-zallak nagusi diran luraldietan, ostera, gudu-zuzi onetako gora-beretan, beste gixabide era bat ikusi ixan dala diño. Onek, areyori-k-are-yuenal be, agiritko kaliterik egiten ihu si eztrian biftatzen zertxu be ez elda-tsoe egin: ifior snlatu bez, eta krain-du be.

Ibili ta ibili bafia, gurenda-buresta-na gure aldera etofiko dala uste dau, gurenda zuzen dabilanarena ixaten dala-ta.

"Tierra Vasca"

"Año nuevo, vida nueva." "Propo-sitos sinceros". Ixenpuru onelkaz idaz-ten dau "I. A. Euzkadi'ko, k saferako idazlana.

Oraingo guda oneri buruz idazten dau. Eta juanikuari geldi laga bial yakola diño, etorikixunaren begira jar-teko.

Matxinada ezekari oneran gustijok el dogu efi apurtxu bat. Batzuk, bes-tatzuk bafio geyago. Bafia obenge, ifortxu bez.

Gurenda yatorfikunian bafia juanda-ko urai begira egotiarri ezteritxo. Orain afat jazo diran jazokun negafarijak aztutaz lagatia gustijuen onerako ixango dala uste dau.

Eta gustijon zorjoniari begiratubaz, bata bestiaf irain gustijak pafkatutia dautsa bidekuzentat.

Areyuen antzikuaijan ikusten dogu-zan utsak geure atzikufetik kentzen alegindu bial el-gara.

Durango

BIDIETAKO OZTOPUAK. — Aspaldi-jon emen dabilen atzera-aufereaz safi-tan kale batzubetan geldi ta biderik egin ezinlik lotuten dira beribilik asko.

Oraindiño etza okefik jazo bafia ure dabil, zoritzafez, Eragozpen onek eze-zeretuko ona ixango litzateke zaintzala bi ala iru, kale-ertz egokijetan ipinla, ibilpila efex ta ozlepo barik egin al daven iraduz ta arinka safi be safi ibili bial dabenak.

KONTUZ, SALTZALIOK. — Ertzago efex oinguan ezer erosten gure urtj-ari. Saloketarijak mafijsa dabela-ta, gura-fia irabazi nai dabe, abagune egokija dabela uste ixanik.

Lafegikeri onek, ostera, neufija bial dau, ta gure agintarijel esku ezarteko eskatzen dautsegu, Saneufi jaso egijok egunik geyago eztabe egin bial, gosia, ba eta txantxetan arizeko ezer-ta.

Egunero entzun daturaguzan eza ta fletok argi ta garbi azaltzen doguz, ezer egin nai ba'da, ostantzean, efijak gixtijen uste dogunian bere asafea gor-din erakutsiko dau.

"El Liberal"

Atzeritafak España'ko matxinadan ixan daben artu-amonetaz idazten dau safera-idazlana.

Efius'ko gobernuak France'ko, ta England'eko gobernuet emon ixan dau-tsoen erantzuna, gorfia dala diño.

Efiketa-zuzijak atontuteko gixonen lanak astirokuak el-dira.

España'ko gudaburubak ekafi ixan eben guda onetan nastau bialfik bal-da ben edo ez eten bako bafiketaldietan dabilizan artian, Alemaniak eta Italia 'k gixonakin eta guda-izkibuhakaz gudaburubai lagunduten el-deragijue. Eta atzeritafaren laguntza ori bide dala gudaburubai irabazi ixan ba'leba, irab-azi, paxistentzat ondo irabazita egon-go el-zan.

Doistaf, Italfaf eta apinkatariakin be, bafia, paxistak ez el-dira auferatu. Ez atzeritafaren laguntzarik ixan eztabela-ko, efi-aldezlik auferatuten laga ez-tautsielako bafio.

Eta orain, atzeritafaren laguntza gu-stijakin be gurenda-egumetik urun bixi dirala ikusi ixan dabenian, afiketa-uz-ijetan ikusijak diran latefijen orde-zkarijak, efiketabidezko esijak iminte-ko asmoz batzartuten -"di-ra. Esijota-ko bat auxe el-da, bafiz: atzeriko gu-darik matxinada onetara ez bialdu-ta.

Baldintza au, tranpa barik osuan be-tetuko dan baldintzea ixsketotan, Eru-s'ko ordezkarijak ontzat artuko da-bela diño. Aldijari aldija luzatutafaren balitz bafia, beste era batara oldoztu-ko el-leuke.

Gudaburu asaldarijak ekafi eben matxinada onen amaya. Bafia, Lefidi-Batuben azkenengo erabagijan ikus-ten dau. Europa onua odoldu ixan eban gudearen amaya be, Latefi - Batuben azken-aldeko erabagijak lotu el-eban. Hitler beñejein, Latefi-Batuben aup-dea entzun ixan dabenekero, nun os-tendu eztafikala el-dabil.

"Euzkadi Roja"

Izpefingi au be Urtebafarij agufika yatoriu. Orain jayo yakun Urtebafi onetan, il yakun zarfian bafio Euzkadi'rentzat zorjion geyago ikusten dabe-zala dirudi.

Euzkadi-buruzko bere eretxi-mere-txietan zuzen ibili ixan dala diño, ta euzko-abertzaliak be ori ikusiko ebela.

Euzkadi'ren azkatasuna gentza-bidez atofiko zala uste ixan ebenak, ostera, okef egon ziralakua agertzen dau. Euz-ko-Araudija be, igazi dan urteko gudaburuben matxinadea ixan eza'filitz, ez genduala lotuko diño.

Izparfingi au, azkatasun-aldeze ager-tuten yakui, Eta Euzkadi'ren azkata-suna be, begiko yakela dirudi.

Azkatasuna ta euzkerea be bai. Atzo-ko izparringian be, ba, euzkerazko okefikaj argitaltzen dauz. Eta ain zu-zen be, abesti onek, Josu Urtiz-Semia'ri abestuteko idatzijak dira. Lopete-gi'taf Joseba Mirena'k ixenpetuten dauz, ixenpetu be.

Josu Umetxubari euzkeraz abestuta bafio txalogafarijagorik eztango egon be. "Euzkadi Roja," ko euzkeldunak Josu-zalututen diranian, benetako lang'le kistafak dirala argi ta garbi erakutsi-ko dabe.

Josu be azkatasun zalla ixan zan, ba, Eta azkatasun-zalla ixan zalako jayo zan jayo be. Jayo be ez gero aundiki-Jauregijan, abere-askatxu txiruan ba-ño. Langlien likidja dan Josutxur'i abestuta ondo egiten dau Lopetegi Jo-su-zallak. Oñante jarafu, ruk, Lopete-gi: Josu Umetxubari abestuten.

"El Noticiero Bilbaino"

Izparfingi onen lenengo ingoskijan idazten dabena, guda-onetako guda-iz-parak dira.

Gauza bafirik eustausku esaten. Iz-

Azkenengo izparrak

Italitar gudari talde bat ukatu egin da España'rako urtetera. - Agirre jaunak. Companis'eri bialdu dautson zorion-agurra.

AGIRRE JAUNAK COMPANY'S-ERI

Urte bari dala-ta Companys jaunak ainbat zorion-agur artu dauz eta euren artian Agirre jaunaren bat. Diño: "Euz-kadi'ko lendarikajak Generalitaf'ekoari argituten duan garaitzez oso osua ixan daitela opa dautso gure alpain dago-zan efi aundi bientzat".

PAXISTAK BULGARITAR ONTZI BAT ATXILOTU

Barzelona. — Paxisten itxas ontziak "Balkan" bulgaritar itxas-ontzijs atxi lotu eta Ceuta'ra eruan dabe.

ITALITAR GUDARIJAK UKATU

Paris. — Cesare'ko artilleriko bigafen

salidiko gogozko gudariak ukatu egin dira España'rako urtetera.

ESPAÑA'KO GUDA-ONETAN

Paris. — España'tik erdu diran azke-nengo izparrak ditionez Madrid'en ez-ta gudatu eguraldi txafagatik eta To-rulen azkatasun zallen auferakadia gogortuten dau.

KATALUNYA'KO GUDA-AGIRIA

Barzelona. — Zaindaritzako arduradu-nak Katalunya'ko Generalitaf'ko len-dakariari bialdu dion agiriak auxe da-sa:

"Azkeneko agirijsa bialdu nizunetik ez degu jasokun befirik."

Unamuno il?

Paris'tiko izparrak diñuenez, Unamu-no'taf Mikel iraklele ospatuba, il da. Euzkerea baztertu eta hurperatute ko egindu eban jaun au, euzkerea egu-neroko ta guzi afain eta txairo ka-

Ieraturen asi dan egunian bertan il da, bafi ori egizlau ba'dagije.

Ora, be, Gixonak asmau ta Jaun-golkua'k erabagi.

Zeruan gerta dedila gixaxo andija.

GERNIKA'N

ASTELENERAKO JOKALDIAR

Zorioneko ditugu aspaldion pelota-za-leaki.

Astelenez ere, afatzaldea atsegifex eman nai duanak, gernikaratzea bafio ez dauka. Au izango dira Ubila I ta Onandia pelotari jatorfak, jator

Unerik latzenetan erriak barriztau eta berpiztu egiten dira. Euzkadi'ren etorkixun barrija egiten gabiltz.

BIXITZ BARRI

1936'garen urti, amaizu da. Il dala esango ba'genduko obeto. Neke ta zoritxarfez josi ta betetako urteia, n'gafa, eriotza...
Oroien gozo, batik ez bereztat; aintzakio lorarik ez bere ilob! arlo
fian ipint-ko. Gustia ifuna, oro samia, negafa, eriotz...
Urtiak gixonen uste ta zifistat arerio ba'dira, 1936'garena gura are-
rio ixan dala autortu bla.

Astu dagigun, negaf eta zoritxarfez euzko eri, ondutu eta odol gofiz
inguratuta laga daben bitiko il dan urte zar jausia.

Urte bafari begira gagoz zoli zoli eta ke-kati. Zoriontsu ta onura-
kof ixango ete?

Guda itza eta ikaragari onetan sartuta, oldozkun eta pentsamentu-
tarako asti giti eta gogo gitiago dogu. Gogua ifunez, zoritxara ingu-
ruan eta maitasuna negafaz aitzikide makal eta argalak dira norberagan
jarteko.

Gure indakari txalotzak urte bari onen saferan egin dabezan ager-
kuna pozez beterik irakurri doguz. Agite jauna beti ixan da onustekua
eta orainguan ba bai. Eta ez onati barik. Euzko gastediei begira zorion
eta on-uste ori geure bafuan bixkurtu ta indartuten yaku.

Baia Agite, jaunaren esaretan beste egokiagorik ba'dago guretzat.
Unerik latzenetan etiak bafiztau ta berpiztu egiten dirala esan dau.
Eta egiz.

Euzkadi'ren etorkixunari begira esatera ori ziuf-zufa da.
Euzkadi'ren etorkixun bafia egiten gabiltz, aspalditik ames gendun
bixitza bafia. Gaste yorien odolean busti ta azita jayoko yaku ames
gendu eri baf! ori. Orizatik, bafia, irakurrago, sendoago eta zindoago
ixango d-n ustiak bixitu ta ustetuten gatu.

1937'garen urtia, EGUNA'ren ustez, Euzkadi osuaren bixitza baf
ixango da.

„Aberri“ betiko! ¡Agur!!

Bietz biotzez lagun mamia
„Aberri“ lagun maitia
zotinka niok almena itun
nagabez gogo guzia
fascista mende erori itzan
jau here mingotz samia!
gaizkie antzera ixkifuz itik
ain sendo uka, bizia.

Jaunaren bildur beti bixirik

Gotzon jone abdikida!
Jel tar zintzoa izan aiz eta
ixkifu pean jausia.
Euzkadi maita betiko utzirik
¡Goiko jaun efukaria
Osorotat Gotzon zintzoari
Opa zeruko saria!

¡Agur, lagun, on agur „Aberri“
agur negafez betiko!
ludi onetan ez gaituk geigo
biok alkat, ikusiko
lagun gaitukan, ta lagun gaituk
nere ototzak itzako
¡Jaun Altzu ori opa gaituzu
zeruan alkat ikusteko!

ATARENE.

1931-1936

Queipo de Llano

Paris, 1931'gko. udabafija zan. Quei-
po de Llano gudaburubari izparkari
batek onela itandu eutsan:
„Kataluniar separatistekin zelarik
dozu artu-emona?”
Ta buruzagijak berjala erantzun eut-
san:

„Macia separatista da, geu komu-
nista garian almbatean. Iken onek sor-
puru bat eta zijo bafidat dabe; Gober-
nuak kalte egin gura dauku ta gura
asnuari ba bai. Onelako erasoak ez
taki jaurbidat efijari dagitson kalli-
aren baf! Agintara onen bidebake-
rijak ezerezu bafien Macia'ke edozer
egin lei; bafia jaun onen asnuu ezta
besterik, nire eretkiz, iberiat efijen ba-
tza eraldutia bafio, ta batza ofi bidez-
kua deritxat, espafiar batzuzparen (?)
bafu.

Onelaz, Ingalaterra'ren eri-azkata-
sunen begiramaña jar da, nire ustez.
Manu ugarte kaskafak ba Gobernu be-
rezija dau-ta. Alabaña, batzadun edo

federal da Alemania, bafia Austria ba,
eta ago-amerikaf erkal andijak ba bai.
—Federal era ofek zegaitik dau, ba,
ofen aldezie gixi Espafia-aldean?

—Agintaritzak bakafeko eraz jauri
ixan oi da latefi ori, ta eskubide ofek
banandutari indara ta burujabatasuna
moztutia deritxenez, federal-era, banan-
dutia ta etriak alidendutia bafin dala
uste dabe gixako askok.

Difadura bafien bat ezafi gura ba
lita etriak zer egingo ete leukien gal-
deturik:

—Difadura bafija?—Jauan—. Eriak
ez leuko olakorik baketuko, ta adore-
tsu jagirik eragorperi oro ezereztuko
leuke. Gudarostiak, baf ba da, lenen-
gotan garaitutia ixan leiteke; bafia
difadura ofen aldezie litzakezenon guf-
ka goroto ta amufu bixijena ixango
leuke etriak, amufu irato ezina.”

(La Gaceta del Norte, „tik euzkera-
tua.”)

EUZKEL-IDAZLIEI, DEYA

Onetkero gure euzkel-idazli trebiak, atzo txalderatu zan EGUNA
egunoroko euzkel-izpafingjaren anotsa entzungo, ebela uste dogu.

Egunoroko onek, yaken iz jantzia agertuko, ba da, efijetako iz-
parak baf dauz.

Eta izpaf ofik guri bidaltzeko, euzkel-idazliak latorik eztago.

Euzkeraz itz egiten dan uri ta basurjetako izpafak, bafiz, euzkeraz-
kua ixan baf dabe. Euzkel-idazlietarik gaitel az idazlietako izpafak iz-
pafingjataratutari, euzkelidunak eta abertzaliak garan aldetik, txafte be
txafte deritxagu, etaxi be.

Orain euzkerazko egunorokua agertu dancerkeroztik, bafiz, ifoz bafio
txafungo.

Auzi onetan, gure euzko-efijetako, euzkel-idazliak be, etaxi bafidie.
kua ixango dirala uste dogu. Eta geure eretxikunak diralako, EGUNA
izpafingit egiten dautseguten del on, bizkof erantzungo dautsoela be
uste dogu.

Of dozube, ba, gure deya. ¡Erantzungo ete daut ezube? Bayetz uste
dogu. Euzkadi'n, euzkerea ezagututen daben uri ta basurjetan beintzat,
euzkerea edatuten alegindu baf gara. Zergin eu egiteko, bafiz, euzkel-
idazliak dira edatzalerik onenak. Agur, adizkide maitoi.

„Jaungoikua eta Lagi-Zafak” ar-
gitu eban ene adimena ta lotu ene
garmena; eta „Jaungoikua eta Lagi-
Zafa”, geiago es utetako, bafundu
yatan lein-betiko ene bintz sakana-
rainsa.”

Afiez irakur Sabina Irakastek
Lafazabalen agusi zihun itz sakon eta
mamitsuk. „Jaungoikua eta Lagi-
Zafa”!

Sabina abeti-miak jota, egunak
egun, buru ta biota, lo-zorion zirau-
ten euzkotafok abertzalearen - dea
edatzeori lotu zan. Euzko-abertzale-
tasuna zan amets; euzkotafok geure
abertzak Euzkadi ezagutu - erasotzea
egorri. Lomari ekin auzes, bafia, oiñari
sendo bat bururatu zan Sabina.
Zain da oiñari ori? „Jaungoikua eta
Lagi-Zafak” argitu eban ene adime-
na ta lotu ene garmena; eta „Jaun-
goikua eta Lagi-Zafa” geiago es utie-
tako, bafundu yatan lein-betiko ene
bintz-sakoneraia.”

„Jaungoikua” lenengo. Oiñari sen-

doa! Jaungoikua lenengo ta Jaungoi-
kopen Euzkadi'ko araso osoa. „Jaun-
goiko-bako Euzkadi'rik ez dok gura”,
zesan gure Irakaste kistafak. Esana-
ren yafatua! Jaungoiko gabe, ez da-
go inongo oiñaririk. Jaungoikua gu-
sien oiñaria.

„Jaungoikua eta Lagi-Zafa”! Ona
emen kistaf sutsu baten alformen su-
tsua! Ona emen euzko abertzaleon
ikuritz jafatua! Ona emen euzko-aber-
tzeatasunaren oiñaria! Oiñari sendoa.
Sendoa.

Eta gerostik, Goikook emaniko doa!
beretaz Sabina aundia lo gongozan
euzkotafok itxatu egin gunduan.

Eta „Jaungoikua eta Lagi-Zafa”,
geiago es utetako, bafundu yatan
lein-betiko ene bintz-sakoneraia.

Bafundu bebigu are jafatzeleori ere
ikuritz jafat ori. Ezafi desozun geure
buru-biatetan Jel-azi ori ta buru be-
kigu lenbaiten lore mardul!

MENDI-GAIN

Ludiko izparringiak guri begira

Euzkadi'ko agintariak eztabe ale- man kañoyen bildurrik euki

Ikasbide ederra kikilduta bixi gariala uste dabenentzat

„K OENIGSBERG” aleman-itx-
sontziak gure agintariekaz
erabili daben auzija dala ta Madrid'eko
izparringiak ataz ugari idatzi dabez.
„Mundo Obrero,” k diño: „Zuzentze-
geuzaz dagon bitartian ezkara makuf-
tuko, ezta izkildurik dogula be. „Palos”
itxasontziak ekafi dabezan ondorenak
argiro erakutsi dabe erepublikako agin-
tarien zuzentasun eta altasuna. Itxa-
sontziaren basterak arakatu ondoren
paxistentzako guda-gayak ekafetala
argiro ikusi zan. Itxasontzia atzera
baldu zan bafia izkildur Euzkadi'ko
agintarien eskuetan geratu. Asko es-
katzia zan gure anayen itzaltzentzat
ertian gaitzari bide zabala lagatia.

Euzkadi'ko agintariak zuzentasuna
ren ikasbide ederra emon dabe.”
„Mundo Obrero,” k bere aldetik diño:
„Euzkadi'ko gobernua altasun irakas-
pide ederra emon dauts, doixtarai eta
espafiar euren lagunei. Lapurta poli-
tekea daroen ofek uste eban euren in-
dar guzurtzaren auzian makalduta ge-
ratuko zirala euzkotafak. Uste onegaz
guda-ontzi bat baldi eben Euzkadi'ra,
onek atxilotu eban ontzia beraganatu-
teko asmoz. Euzko gobernua ezta ki-
kildu kañoyen auzian. Bestera, bere
aldetik egoan eskubidea agertuz baf
dan eran erantzuten jakin dau.

GURE ERANTZUNA

Euzkotafak.—¡Eutso, jalki eta on-egin dakikala, laguntzara.

Nere bordatxotik

Bildutako sortatxoak

AI MOLA, MOLA...
Berrio ere entzuna degu
Mola jaunaren itz-otsa
Laster ikusi bear degula
Bere expata zofotza:
Euzkadi'ko danak zapaltzea da
Darabikian ametsa,
Olafan gixa kukufukuka
Etorri baita onutza!

Gura mutilak menperatu,
Auzera ezin abitu,
Naiz ortarako moro beltz eta
„Aleman txurak” bitu
Emakume ta aur gaxoak il.
Eriak gotik zatitu,
Oraintzen ere txatxu txa, onek
Asmo kaxkar oiek ditu.

Bazter guziak auzi blurtzeko
Inguratu egazkifak,
Ortaka indar artuko baltu
Jesuakristo'ren dotriak.
Guda-otetarik uruti
Guztiz „general” bikafak
Atekin beintzat etonka aundirik
Ezin joko du Espafia'k!

Bekatzkeri ta gorotu itxak
Zuri onutiz bultzatu
Ta abenda zar au ondartzeko
Asmo biziak dituzu
Euzkoak azke gitan len ere...
Berrio laster gaituzu,
Aitor zafaren semeag berri
Orain ikasiko dezui!

PRANTZESAK ERE NAZ- KATU...

Sevilla aldeko kitor zar ori
Laketan izerditan blai,
Etenik gabe or ari zaigu
Aspaldian aste ta jai
Espafiarak len nazkatu zitun
Orain prantzesak ere bai
Keipo'ren tentelkeririk gelo
Ez onen dute entzun nai!

URTE ZARARI

Zu aupatua goraltzen beintzat
Ez aida ifior asiko
Minuto erdi bat gelo, lgarotzen
Ez dizute emen utziko:
Zu bezin maltzur eta gaitzirik
Ez al zaigu etoriko
Ene urte zar zoaz beingoan
Agur eta agur beliko.

¡URTE BERI, URTE BERI!

Mendi goienak epio egirik
Euzkadi'ko guda ofetan
Samintasunik aundienan
Beldu da urte bafia
Negar egiaz damaklogu
Geure ongi etofia.
Amaitu bafio lenago azkatu
Bear degu aberia!

FASARI.

Geure idazliak

Gorostiza'taf Gilema „Aizerixa”.
Bere ixen-ordla Elgoibar'ko izpaf-
akaz ospetsu egin ixan daua, Gaur
Bilbao'ko txalidak-ziat ikusi darua-
gu. ¡Nolz bafio, Elgoibar'tik iz-
pafak idatziko?

„Cabo-Quilates” ixon- tziya Buenos-Aires'era eldu da

Otzian artian alibat zer-esan emondako
„Cabo Quilates” ixontziya, eldu da Argen-
tina'ko portu nagusira. Beraz, ontzi ofetua
sendiak dabezanak eztabe artega zetan
egon. Izpaf au ifiuri onetik jafotku. Ziufi
da.

Euzko giroa

MIKEL

GIPUZKOA'KO uri txiki batela
mutli gaste abertzale zintzoa da.
Euzko abertzaletasunaren arpegia ama-
teko, beti gertu zegoan gastea.

Oraingo gudaketan eta lenbiziko egu-
netik Euzko Alderdi Jeltzalea'ren men-
pean eta euzko gudarostean Gipuzkoa'
ko mendietan arerio aurka bere bizi-
gaitzako arizkuan askotan ebilia.

Paxista-rekete ta abar, Mikel'en
urrian sartu ziran eta gaste abertzale
zergatik ez dakigula urrian geratu zan.
Bere adiskideak bildur gitan zer
gertatu ote aitzian gaste abertzale
zintzoari.

Kalamu'ko guda ofetan gudaketa
aundia izan ondoren rekete bat sartu
tu ta jazo zuten euzko gudaraiak.

Oso gaitziki arkitzen zan eta berehala
eraman zuten gaxotzera ta reketeak
eskatu zuten bereala bialtzeko apati
abertzale bat alitorzeko.

Eriotzaren borokan zebilen guda-
riak alitoru ta Yaua artu ondoren
esan zion apaizari.

Apaz jauna, il bafio lenago, esan
bear dizut, ez naitzela reketea da; bafio
blotzean damaten maitasuna, euzko
abertzalea. Euzkadi azke ikustea nere
egari biza. Ez aritu, apaz jauna. Ne-
re gertaera edestuko dizut, il bafio le-
nago nere blotzean daukaten estena
atera nai det.

Ni urrian geratu nitzan, Gipuzkoa'ko
mendietan abertzale gudarostetarekin
ebili ondoren. Nere urrian arerioak sar-
tu ziranen, zoratu egin nitzan... nik
ez nekian zer egiten nuben... eta ara-
rioaren itz legunak une artan atzipe-
tinduten... eta bertan geratu nitzan.

Aren, eri abertzaleari esan egiozu,
euzko gudarosteari esan egiozu, nik
ildako euzko gudaririk ez dala. Nere
izkildu ez dala, behere ustu anaiak il
tzeko, Euzkadi'ren zorion ametsa bel
blotzean damatelaiko.

Alegiak egin ditut euzko gudaros-
tera lgarotzeko ta azkencan litzera
ba-da ere etori nazazut ta pozez na-
go, nerien artean litzeko.

Ezagutzen det eriotzaren borokan
nabiltza. Tamalez, ezin ikusi beteta ne-
re betiko ametsa. ¡Euzkadi azke!

Aren, esan dizu abertzale oroi ta
berezik nire adiskideari. Mikel, aber-
tzale il dala.

Eriotzak ez dit bildurik amaten. Gol-
aberia irabaziko detan itzaropen osoa
gaitzelaiko.

Agur, apaz jaun agurgatia. Zerura
arte.

Arerioari barkatzen diot.
Esan, esan, nere eriotz azken itzak
izan dirala. GORA EUZKADI AZKA-
TUTA.

MENDI LAUTA.

Koenigsberg'en ibillerak

Gure lufaldian eta erbestian alibat
zarata ta zer esan sortu daben „Koe-
nigsberg” aleman itxasontzia Getari'ra
juan da, uste dabez paxitekaz itundu-
ten.